

Inatsisartuni ilaasortaq,
Knud Mathiassen, Inuit Ataqtigiit
Maani/

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 118 Tunumi qilalukkanut tunngasumut akissut

Ulloq: 25-08-2021
Sullap normua: 2021 - 14931
Akt normu: 17638410

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut suleriaasissaanni § 37-mi imm. 1 naapertorlugu apeqqutinik Naalakkersuisunut nassiusaqarsimavutit, *Tunumi qilalukkat qernertat pillugit uumassusilerinikkut misissuinerit pillugit*. Apeqqutitit uanga suliassaqaqfigisannut akisassanngortinneqarsimaput.

1-imut) "Tunup imartaani qilalugaqassutsimik biologinit misissuisimanerit kingulliit aningaasatigut qanoq naleqarsimappat?"

Akissut:

Harald Biancop § 37-imut apeqquteqaataanut, nr. 105/2021 Tunumi nannut aamma qilalukkat qernertat pillugit kisitsisimanernut tunngassuteqartumut akissuteqaat takuuk. Tunumi qilalukkat qernertat pillugit misissuinerit tamanut aamma aningaasat ator-neqarsimasut annertussusaannut takussutissiaq tamakkiisoq ilanngutami 1-imi takuneqarsinnaapput.

2-imut) "Tunup imartaani qilalugaqassutsimik biologinit misissuisimaneq kingulleq qanoq sivirususeqarpa?"

Akissut:

Tunumi qilalukkat qernertat pillugit uumassusilerinikkut misissuinerit ingerlaavartumik pisarput, soorlu 2018-imi, 2019-imi, 2020-imi aamma 2021-imi timmisartuklut kisitsinerit, nalunaaqutsersuinerit aamma qilalukkat qernertat ipiutaasartaanik kiisalu genetik pillugu misissuinerit ingerlanneqartut.

Ilanngussami 1-imi Tunumi qilalukkat qernertat pillugit misissuisimanernut, sivirususaannut, aningaasat ator-neqarsimasut amerlassusaannut, timmisartuklut kisitsinerit aamma misissuinerit sivirususaannut paasissutissat annertunerusut takuneqarsinnaapput.

3-imut) "Tunup imartaani qilalugaqassutsimik biologinit misissuisimaneq kingulleq qanga piva?"

Akissut:

Harald Biancop § 37-imut apeqquteqaataanut, nr. 105/2021-imi Tunumi nannut aamma qilalukkat qernertat pillugit kisitsisimanerit tunngassuteqartumut akissuteqaat takuuk.

Tunami qilalukkat qernertat pillugit misissuinernut tamanut aamma aningaasat ator-
neqarsimasut annertussusaannut takussutissiaq tamakkiisoq ilanngussami 1-imi taku-
neqarsinnaapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aqqaluq B. Egede
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq

PINNGORTITALERIFFIK

GREENLAND INSTITUTE OF NATURAL RESOURCES
GRØNLANDS NATURINSTITUT

P.O. BOX 570
DK-3900 NUUK
GREENLAND

PHONE (+299) 36 12 00
FAX (+299) 36 12 12
giWEB WWW.NATUR.GL
Nuuk 6. april. 2020

Uunga:

Aalisarnermut Pinianermullu Naalakkersuisoqarfik

Pineqartoq: Kalaallit Nunaata kangiaata imartaani qilalukkanik qernertanik misissuisarnerit eqikkarlugit.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup Pinngortitaleriffik saaffigaa § 37 apeqquteqaatip akissusiorfigineqarneranut atatillugu immersueqataaqullugu, apeqquteqaammi pineqarlutik akinut, sivisussutsinut aammalu qaqugukkut nunatta kangiaata imataani qilalukkanik qernertanik misissuisarnerit ingerlanneqartarnersut.

Uani allakkiami Tunup imartaani ukiuni kingullerni 40-ni kingullerni qilalukkanik qernertanik misissuisarnerit pingaarnerit takoriaannangorlugit allatorneqarsimari nassiuppagut. Misissuisarnerit taakkunanga angusarineqartarsimasut kingorna siunnersuiniarluni nalilersueqqittarnerni atorneqartarsimapput (tassa ilisimatuussutsikkut tunngalersukkamik piujuaannartitsiniarnermik tunngaveqartumik piniarnerup ingerlanneqarnissaanik siunnersuisarnerit pineqarlutik).

Qilalukkat qernertat pillugit ilisimalikkat tamakkerlugit nunarsuarmioqatigiit suliniaqatigiiffiisa suliarnut tunngatillugu ataatsimiititaliaannit arlalissuarnit nalilersorluarneqartarsimapput Ilisimalersimasat makkunanga assersuutigalugu katersorneqarlutik suliarineqartarsimapput: Pinngortitaleriffik, DCE (Nationalt center for miljø og energi), NPI (Norsk Polarinstitut), aammalu ilisimasaqarfiit allat qilalukkat qernertat pillugit ilisimasat katersaataat Kalaallit Nunaata kitaata imartaaniittartuneersut aammalu Canadap sineriaaniittartuneersut pineqarlutik. Tamakku oqarta qilalukkat qernertat oqaluttuassartaasa saniatigut qernertat pillugit aalajangersimaqqissaartumik paasiniagaqarluni misissuisarnerit ukiuni 40-ni kingullerni ingerlanneqartartunit paasissutissat aamma katersaatigineqarput.

Misissuisarnerit taama ittunut assersuutissaqqissuuppup qilalukkat qernertat kingornuttagaasigut misissuiffiniarlugit misissugassaminernik katersuutitsarnerit, tamakkulu pisooqataallutik misissuisarnerit periutsit ineriartuaartinneqarsimapput taamanerit kingornuttagaat pillugit siullerpaamik ilisimatuussutsikkut 1997-imi allaaserinneqartoqarneranit. Qilalukkat qernertat pillugit Tunup imartaani misissuisarnerit ingerlateqqillugit nunatta avataaniit aningaasalersugaasumik post doc-ertumik sulisitsoqarniarpoq, tamatumuuna paasiniarneqassallutik qilalugaqatigiiaat qernertat assigiinnigitsut agguarsimanerisa killeqarfii assigisaalu. Kingornuttagaat pillugit annertunerusumik paasisaqarniarluni misissuiniarnerit ikorfartorniarlugit Norsk Polarinstituteersut Tunup avannaarsuata kimmut saariarnerata nalaani imartami nunap eqqissisimatitap avataaniit qilalukkanit qernertanit taavaniittartunit qulimiguulik atorlugu misissugassanik katersisimapput

Qilalukkat qernertat malinnaaffiniarlugit utikattumik assigiissumillu, taamalillunilu inernerusunik sanilliussisinnalarniarluni, timmisartumik umiarsuarmiillu misissuisarnerit pingaaruteqartup ilusuppup. Timmisartoq atorlugu misissuinerit kisitsinerillu tappavani ingerlanneqartut siulliit 1983-imi 1984-imilu pippup, taakkunangalu paasissuttissat pissarsiarineqartut kingorna siunnersuisarnerit atorneqartarput. Taamanerit Nunap Isuaniit Tunup avannaarsuata avannamut killingata kimmut sangoriarnera tikillugu kisitsisarnerit arlalialussuit ingerlanneqartarsimapput, ilaatigut aamma Tunup imartaani sineriak atuarlugu avannamut sumerpiaq qilalugaqarfeqarneranik, tassani sinerissap qanittuaniittartut avataaniinnerusartullu aamma qilalukkat qernertaqatigiiaat immikkoortut qanoq

amerlatiginerat aammalu immikkoorlutik qernertaqassusiat ilanngullugit misissuiffigineqartarsimapput. Tassa paasissutissat assigiinngitsuugaluartut siunnersuinerne atorineqartarput, ilisimasallu kattusullugit nalilersorneqartarnerat NAMMCO'p Ilisimatuussutsikkut Ataatsimiititaanit nalilersorneqartarput, tassa piujuaannartitsiniarnermik tunngaveqartumik iluaqutigineqarnissaannik siunnersuinerne atussallugit tutsuiginaataat naammannersoq tamatumani nalilersorneqartarluni.

Siunnersuinarluni sulinerne aamma piniarnermit paasissutissaatit ingerlaavartumik nalilersorneqarsimasut aammalu paasissutissaatimikkut nalilersorneqartuarlutik allangortiterneqartartut, assersuutigalugu peqassutsimit ikileriaataasimasut, pisaasimasut suaassusiat, utoqqaassusiallu sumilu pisaasimanerannik paasissutissartallit aamma siunnersuinarluni sulinerne atorineqartarput.

Pisanit misissuisarnerne aamma paasissutissat uumasut qanoq issusiannut tunngasut, soorlu qanoq piaqqikkajutsiginerat, ukiumikkut nikerarnerat uumaniarsinnaassusaannullu tunngassuteqartut pissarsiarineqartarput. Paasissutissat taama ittut ilaat siunnersuinarluni sulinerne toqqaannartumik atorineqartarput ilaalli uumasut sammineqartut qanoq innerinik allaaserinninnerne atorineqartarlutik. Paasissutissat atorineqartartut aamma Canadami uumasut pineqartut qanoq innerinut sanilliusisarnerne atorineqartarput.

Qilalukkat qernertat pillugit paasissutissat pineqartillugit aamma qaammataasanut nassitsissutilersorneqartarnerannit paasissutissat pissarsiarineqartartut pingaaruteqartupilussuupput, qernertanullu nassitsissutilersuiffiusimapput Scoresby Sund, Kangerlussuaq, qanittukkullu Norsk Polarinsituttimereqartut Tunup avannarpiata imartaaniittartunit qernertanit misissugassanik katersuisoqarluni.

Qilalukkanik qernertanik qaammataasanut nassitsissutit aqutigalugit malittarinnittarnerit tamarmik takutippaat uumasut taama ittut assorsuaq ingerlaartarfimminnik pingaartitsisuullutik aqutinnaaminut tunniusimasupilussuusut – aasarsiorialerunik ukiiartulerunilluunniit ukiumiit ukiumut aqut taannarpiaq atuartaapaat. Nassitsissutit taamaattut aamma qilalugaqatigiiaannuanut mikisunut siammarsimaffiinik taamatullu aqutsiveqarfissanik killiliinarnerne atorineqartarput. Qaammataasanut nassitsissutit aamma qernertat aqqaamasarnerannik paasissutissiisarput, paasissutissallu taama ittut timmisartoq atorlugu arfeqassutsimik aalajangiinarnerne nalimmassaatitut atorineqartarput.

Ilisimatuussutsikkut misissuisarnerit saniatigut aamma apersuilluni misissuisarnerit arlalippassuit ingerlanneqartarsimapput, siulleq 1983-imi maannamullu kingulliusoq 2019-imi ingerlanneqarput, Tunumilu misissuisarnerpassuarni ingerlaavartumik piniartut oqaloqatigisarnerisigut malinnaanirtaqartarpoq

Aamma misissuinerpassuit Tunup imartaani ingerlanneqartarsimapput, assersuutigalugu sananeqaataannut, nukissaminnik atuisarnerinut, nipiminnik atuisarnerinut, neriniartarnerannut, kissartumut nillertumullu naleqqussartarnerat silallu pissusiata allanngorneranut naleqqussartarnerinut tunngassuteqartut misissuiffigineqartarsimallutik. Misissuisarsimanerit tamakkerlugit itisilerlugit allaaserini-assagalarutsigit ingasappallaassaqaq, kisiannili ukiumi kingullerne 40-ni misissuisarnerne 50 million koruunit sinnerlugit qilalukkanut qernertanut atorineqarsimanerit oqaatigissavarput.

Pingaaruteqarporlu aamma erseqqissaatigissallugu misissuisarsimanerit tamarmik ilisimatusartartunit immikkut qilalukkanik qernertanik ilisimasalinnit aammalu taakkununga tunngatillugu siunnersuisarnerne misilittagaqarlartunit isornartorsiorneqartarlutik nalilersorneqartarmata. Pinngortitaleriffimmeersut isumaqarput taamatut misissuisarnerit pitsaassutsimikkut nalilersorneqartarnerat qalleqqissarlugillusoq naliliiffigeqqinnissaat pisariaqanngitsoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga.

Fernando Ugarte

Tabel 1. Tunup imartaani qilalukkanik qernertanik misissuisarnerit 1983-imiit 2020-p tungaanut. Tunumut tunngatillugu ilisimatuussutsikkut misissuisarnerit tamanit naqtatigut paasissutissaatit 1822-miit 1984-ip tungaanoortut 1984-imi katersorneqarsimapput, kisiannili uani tabel-imi ilanngunneqarnatik. Taamaattorli tamakkiisumik nalilersuisoqartarnerini ilisimasat piiffissani pineqartuneersut atorneqartaput. Tabel-imi ilanngunneqanngillat piniartunit misissugassatut katersorneqartartorpassuit, Pinnngortaleriffimmullu ukiut ingerlanerimi nassiuinneqartartut. Aamma tabel-imi ilanngunneqanngillat paasissutissaatinik itisillilluni nalilersuisarnerit, Pinnngortaleriffimmi sulisuusunit aammalu numani tamalaani suleqatigisartakkatsinnit suliarineqartartut.

Ukioq	Sivissuseq	Sumiiffik	Misissuineq	Missin-gersuut	Akiliisoq	Oqaaseqaat
1983	Sap. ak. 4	Ittoqqortoormiit	Piniartunik uumasut piniarnerlu pillugit apersuinerit	1 mill.	Aatsitassa.	Danbiu. Misissuinerup sivissusia ukioq 1 miss.
	Sap. ak. 3	Scoresby Sund + Kong Oscars Fjord	Timmisartumik qilalukkanik qernertanik kisitsineq.	1 mill.	Aatsitassa.	Siunnersuineri nutaaliaaneruni atorneqartarpoq.
1984	Sap. ak. 3	Scoresby Sund + Kong Oscars Fjord	Scoresby Sund + Kong Oscars Fjord	Tim-misartumik qilalukkanik qernertanik kisitsineq.	Aatsitassa.	Siunnersuineri nutaaliaaneruni atorneqartarpoq.
	Sap. ak. 3	Scoresby Sund + Kong Oscars Fjord	Timmisartumik natsermik kisitsineq.	1 mill.	Aatsitassa.	
1985	Sap. ak. 2 x 6	Kong Oscars Fjord	Misissuineq	1,5 mill.	Aatsitassa.	
1991	Sap. ak. 4	Kangerlussuaq	Piniartunik uumasut piniarnerlu pillugit apersuinerit	1 mill.	Aatsitassa.	

	?	Ittoqortoormiit	Piniartunik uumasut piniarnerlu pillugit apersuinerit	0.5 mill	KVUG.	
2007	Jul. 13 – aug. 15	Ittoqortoormiit	Misugassanik katersineq apersuinerillu.	1 mill.	KVUG + Pinnortitaleriffik	Eva Garde-ip PhD
2008	Aug. 05 – aug. 21	Scoresbysund og Blosseville kyst	Qilalukkanik qernertanik nassitsissutilersuineq	0.2 mill.	MST Dancea + Pinnort.	
	Aug.05 – aug. 21	Ittoqortoormiit Tasiilamut (ca. 71°N - 63°S)	Timmisartumik qilalukkanik qernertanik kisitsineq.	2 mill.	MST Dancea + Pinnort.	Tunup imartaani piniariarfiusartut kisinneqarmerat
	Sap. ak. 2	Scoresbysund-imiit Nunap Isuanut	Timmisartumik timmissanik imarmilu miluumasunik kisitsineq.	2 mill.	Pinnortitaleriffik	Sinerissap killinganik alaatsinnaaneq
	Sap. ak. 2	Nuna Eqqissisimatitaaq	Timmisartumik timmissanik imarmilu miluumasunik kisitsineq.	2 mill.	DCE + Aatsitassanut Pisortaqarfik	Grønlandshav-imi avatangisut misissuiffiqineqarnerinut ilanngullugu suliniut
2009	Sap. ak. 4	Blosseville kyst	Qilalukkanik qernertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	MST Dancea + Pinnort.	
	Sap. ak. 3	Nuna Eqqissisimatitaaq + Blosseville-p sineriaa	Imaani miluumasunik kisitsineq	2 mill.	DCE + Aatsitassanut Pisortaqarfik	
2010	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qernertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	MST Dancea + Aatsitassanut Pisortaqarfik	

2011	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	MST Dancea + Pinnngort.	
2012	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	Carlsbergfondet + Pinnngort.	
2013	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	Carlsbergfondet + Pinnngort.	
2014	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	Carlsbergfondet + Pinnngort.+ UCSC	
	Sap. ak. 2	Tasiilamiit Nunap Isuanut	Timmisartumik qilalukkanik qemertanik kisitsineq.	2 mill	DCE, Dancea + Aatsitassanut Pisortaqarfik	
2015	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	MST Dancea + Pinnng.	
	Sap. ak. 2	Ittoqortoormiinit Nunap Isuanut, avataa	Timmisartumik arfermik kisitsineq.	2 mill.	NAMMCO+ Pinnng.	
2016	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	MST Dancea + Pinnng.	
	Sap. ak. 3	Ittoqortoormiinit Nunap Isuanut	Umiaarsuarmik timmissanik imarmilu miluumasunik kisitsineq	1 mill	DCE, MST Dancea + Aatsitassanut Pisortaqarfik	

	Sap. ak. 2	Ittoqortoormiit kujammut Tasi- lamut (ca. 71°N - 63°S)	Timmisartumik qilaluk- kanik qernertanik kisitsi- neq.	1.5 mill.	Pinnortitale- riffik	Tunumi piniariarfinnik kisit- sineq
	Sap. ak. 3	Kangerlussuaq	Qilalukkanik qernertanik nassitsissutilersuineq	0.5 mill.	Pinnortitale- riffik	
2017	Sap. ak. 1	Scoresby Sund	Timmisartumik qilaluk- kanik qernertanik kisitsi- neq.	0.5 mill.	Pinnng. +rå- stofdirektora- tet	
	Sap. ak. 4	Grønlandshavet + Nuna Eqqissimati- taq, aasaq	Timmisartumik qilaluk- kanik qernertanik kisitsi- neq.	3 mill.	Pinnng. + rå- stofdirektora- tet	Grønlandshav-imi avatangii- sit misissuiffigineqarnerinut ilannngullugu suliniut
	Sap. ak. 2	Grønlandshavet + National parken, ukioq	Timmisartumik qilaluk- kanik qernertanik kisitsi- neq.	2 mill.	Pinnng. + rå- stofdirektora- tet	Grønlandshav-imi avatangii- sit misissuiffigineqarnerinut ilannngullugu suliniut
	Sap. ak. 8	Scoresby Sund	Qilalukkanik qernertanik nassitsissutilersuineq	2 mill.	Miljøstyrel- sen + Pinnng.	
	Sap. ak. 3	Kangerlussuaq	Qilalukkanik qernertanik nassitsissutilersuineq	0.5 mill.	Pinnngortitale- riffik	
2017- 2019	Ukioq kaajallal- lugu	Ittoqortoormiit + Tasiitlaq	Piniartunik apersuineq + piniarfinnik nalunaarsui- neq	2 mill.	Miljøstyrelse + AU	Piniariarneq suliniut AU
2018	Sap. ak. 4	Dove Bugt	Puisinik nassitsissuti- lersuineq.	1 mill.	DCE + Pinnng.	
	Sap. ak. 2	Grønlandshavet og National parken, sommer	Timmisartumik qilaluk- kanik qernertanik kisitsi- neq.	1 mill.	Miljøstyrel- sen + Pinnng.	

	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	2 mill.	Miljøstyrel- sen + Pimng. + UCSC	
	Sap. ak. 3	Kangerlussuaq	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	0.5 mill.	Pimngortitale- riffik	
2019	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	Miljøstyrel- sen + Pimng. + UCSC	
	Sap. ak. 3 miss.	Grønlandshavet	Qemertamit misissugas- sat (neqaanit)	1.5 mill.	NPI	Norsk-it misissuinerat, C. Lydersen
2020	Sap. ak. 4	Scoresby Sund	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq	1 mill.	Miljøstyrel- sen + Pimng. + UCSC	
	Sap. ak. 3 miss.	Grønlandshavet	Qemertamit misissugas- sat (neqaanit)	1.5 mill.	NPI	Norsk-it misissuinerat, C. Lydersen
2021	Maanna inger- laaput (Sap. ak. 3 miss.s	Grønlandshavet	Qilalukkanik qemertanik nassitsissutilersuineq kingornuttagaallu	1.5 mill	NPI	Norsk-it misissuinerat, C. Lydersen